

لایحه تصویب احکام و مصوبات بیست و سومین کنگره اتحادیه جهانی پست (UPU) منعقد شده در بخارست سال ۲۰۰۴ میلادی

مرحله اول

مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۲/۱۱

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۳/۲

- ماده واحده - احکام و مصوبات اتحادیه جهانی پست (UPU) مصوب بیست و سومین کنگره جهانی پست منعقد شده در تاریخ سیزدهم مهرماه سال ۱۳۸۳ هجری شمسی مطابق با پنجم اکتبر ۲۰۰۴ میلادی در بخارست به شرح زیر تصویب و اجازه تسلیم اسناد آن داده می‌شود:
- ۱- اساسنامه اتحادیه جهانی پست مشتمل بر (۳۳) ماده.
  - ۲- هفتمین پروتکل الحاقی به اساسنامه اتحادیه جهانی پست مشتمل بر (۶) ماده.
  - ۳- قرارداد پستی جهانی مشتمل بر (۳۸) ماده.
  - ۴- پروتکل نهایی قرارداد پستی جهانی مشتمل بر (۱۵) ماده.
  - ۵- آئین‌نامه عمومی اتحادیه جهانی پست مشتمل بر (۳۵) ماده.
  - ۶- موافقتنامه سرویسهای پستی مشتمل بر (۲۳) ماده.
- تبصره ۱- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قوانین زیر ملغی می‌گردد:
- ۱- قانون اجازه تصویب اسناد مصوبه کنگره پستی جهانی توکیو منعقد شده در سال ۱۹۶۹ میلادی مصوب ۱۳۵۶/۹/۱۳ هجری شمسی.
  - ۲- قانون اجازه تصویب اسناد مصوبه کنگره پستی جهانی لوزان منعقد شده در سال ۱۹۷۴ میلادی مصوب ۱۳۵۶/۴/۸ هجری شمسی.
  - ۳- قانون تصویب قرارداد پستی جهانی و موافقتنامه مربوط به امانات پستی و آئین‌نامه‌های اجرائی آنها و اساسنامه اتحادیه پست جهانی و آئین‌نامه عمومی و پروتکل‌های نهایی آن منعقد شده در کنگره ریودوژانیرو در سال ۱۹۷۹ میلادی و اجازه تسلیم اسناد آنها مصوب ۱۳۶۵/۴/۱ هجری شمسی.
  - ۴- قانون تصویب مصوبات نوزدهمین کنگره اتحادیه پستی جهانی منعقد شده در هامبورگ ۱۹۸۴ میلادی و اجازه تسلیم اسناد آنها مصوب ۱۳۷۰/۵/۲۰ هجری شمسی.

۵- قانون تصویب احکام و مصوبات بیستمین کنگره پست جهانی منعقد شده در سال ۱۹۸۹ میلادی مصوب ۱۳۷۶۷/۲۷ هجری شمسی.

۶- قانون تصویب تغییرات اساسی در احکام اتحادیه پستی جهانی (upu) مصوب بیست و یکمین کنگره منعقد شده در سنول سال ۱۹۹۴ میلادی مصوب ۱۳۷۹/۱۲/۱۰ هجری شمسی.

۷- قانون تصویب احکام و مصوبات بیست و دومین کنگره اتحادیه پست جهانی (upu) منعقد در پکن سال ۱۹۹۹ میلادی مصوب ۱۳۸۴/۳/۲۹ هجری شمسی.
تبصره ۲- در مورد ارجاع به داوری موضوع ماده (۳۲) اساسنامه اتحادیه جهانی پست و ماده (۱۳۲) آئین‌نامه عمومی آن، رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

الف - نظر مخالف

- در تبصره (۲) ماده واحده، مجلس شورای اسلامی جهت رعایت تشریفات مقرر در اصل ۱۳۹ قانون اساسی، حق شرطی را پیش‌بینی کرده و بر اساس آن، رعایت اصل ۱۳۹ را در مواقع «ارجاع به داوری» الزامی دانسته است. این در حالی است که ماده ۲۲ اساسنامه اتحادیه جهانی پست^(۱)، اعمال هرگونه حق شرطی را نسبت به اساسنامه و آئین‌نامه مربوط به آن، رد کرده و نپذیرفته است. بر این اساس، از نظر مقررات بین‌المللی حق شرط ایران در این تبصره، پذیرفته نیست. لذا این مصوبه، مغایر با اصل ۱۳۹ قانون اساسی می‌باشد.

ب - نظر موافق

- ایران در چنین مواردی حق شرط مذکور را برای خودش پذیرفته و طرف ایرانی مذاکره کننده، در موارد مربوط به حکمیت و ارجاع به داوری، ملزم است تشریفات مندرج در اصل ۱۳۹ و تصویب مجلس را رعایت کند.

۱. ماده ۲۲- احکام اتحادیه جهانی پست:

۱- اساسنامه به منزله سند اساسی اتحادیه تلقی شده، قوانین و مقررات سازمانی آن را در بر گرفته و مشمول هیچ‌گونه حق شرطی نخواهد شد.
۲- آئین‌نامه عمومی شامل مقرراتی می‌شود که اجراء اساسنامه و طرز عمل اتحادیه جهانی پست را تضمین می‌کند، رعایت آئین‌نامه عمومی برای کلیه کشورهای عضو اجباری بوده و مشمول هیچ‌گونه حق شرطی نخواهد شد.

قرارداد پستی جهانی

بخش اول - قوانین مشترک قابل اجراء در سرویس پستی بین‌المللی
ماده ۱- ...

ماده ۱۱- تخلفات

۱- مرسولات پستی

۱-۱- کشورهای عضو باید در زمینه انجام اقدامات لازمه در جهت پیشگیری، پیگرد و مجازات افراد مقصر در موارد زیر تعهد نمایند:

۱-۱-۱- ...

۱-۱-۲- ...

۲- پرداخت هزینه پستی و به‌ویژه شیوه‌های پرداخت آن

۲-۱- کشورهای عضو باید در زمینه انجام اقدامات لازمه در جهت پیشگیری، پیگرد و مجازات هرگونه تخلف مربوط به روشهای پرداخت هزینه پستی، تعیین شده در قرارداد پستی جهانی حاضر، نظیر موارد زیر تعهد نمایند:

۲-۱-۱- ...

۲-۱-۴- کوپن رپنهای بین‌المللی.

...

الف - نظر مخالف

- عبارت «کوپن رپنهای بین‌المللی» که در این ماده و ماده ۱۳ بخش قوانین و مقررات قابل اجرا در مورد پست نامه‌ها و امانات پستی و همین‌طور ماده ۱۱۸ آیین‌نامه عمومی اتحادیه جهانی پست ذکر گردیده، عباراتی غیرفارسی است که معادل فارسی آنها بیان نگردیده است، لذا مواد فوق، مغایر با اصل ۱۵ قانون اساسی مبنی بر لزوم استفاده از زبان فارسی در اسناد و مکاتبات و متون رسمی است.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

عبارت «کوپن رپنهای بین‌المللی» مذکور در موارد متعدد لایحه، با ۱۰ رأی موافق، مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی شناخته شد.

موافقتنامه سرویسهای پرداخت پستی

ماده ۱۸- روابط مالی بین ادارات پست شرکت کننده

...

۲-۴- چنانچه بدهی حساب رابط بیش از بستانکار آن باشد، بهره کمی که نرخ آن در آئین نامه تصریح گردیده بر بدهی حسابها تعلق خواهد گرفت.

الف - نظرات مخالف

- آنچه در بند (۲-۴) تحت عنوان «بهره» به دلیل پرداخت دیر هنگام بدهی منظور شده است، مشمول عنوان «ربا» است؛ قرضی است که زمان داشته و عنوان «ربا» بر آن صدق می کند و حرام است؛ خصوصاً آنکه در اینجا پرداخت ربا به کفار انجام می شود.

- «بهره» مذکور در بند موصوف، تحت عنوان «ربا» قرار نمی گیرد، لیکن مناط ربا را دارا می باشد و بر این اساس، مسلماً مشمول حکم حرمت می شود. توضیح آنکه آنچه از روایات و ادله در خصوص ربا برداشت می شود، آن است که ربا در قالب دو عنوان «قرض» و «بیع» قابلیت تحقق دارد. در فرض مذکور در این بند، بحث از تأخیر در پرداخت دین است که نه ارتباطی با «قرض» دارد و نه «بیع». اما از آنجا که مناط مزبور در روایات و ادله خاصه مربوط به ربا، در این مورد نیز وجود دارد، حرمت چنین بهره ای مسلم است.

ب - نظر موافق

- منظور از آنچه در این مصوبه آمده آن است که چنانچه بدهی حساب رابط بیش از بستانکار باشد، چیزی علاوه بر آن مبلغ بدهی که رابط دارد، از او گرفته می شود، نه اینکه از ابتدا مبلغ زیادتری برای بدهکار مشخص کرده باشند.

قرارداد پستی جهانی

ماده ۲۱- مسؤولیت ادارات پست - غرامات

۱- کلیات

۱-۱- ادارات پست، به جز موارد پیش بینی شده در ماده ۲۲، در موارد زیر مسؤول خواهند بود:

...

۱-۵- میزان غرامت پرداختی نباید از مبالغ مذکور در آئین نامه پست نامه ها و آئین نامه امانات پستی فراتر رود.

الف - نظر مخالف

- مصوبه مزبور از این جهت که برای میزان غرامت در قانون، سقف مشخصی تعیین کرده است، مخالف با موازین شرع است؛ زیرا میزان غرامت، به میزان ضرر وارد شده بستگی دارد و لذا ممکن است ضرر وارد شده به حدی باشد که از سقف غرامت تعیین شده در این قانون فراتر باشد. استناد به «شرط» (تعیین سقف برای غرامت در ضمن قانون مزبور) برای طرفین نیز رافع اشکال نیست؛ زیرا «إِنَّ شَرْطَ اللَّهِ قَبْلَ شَرْطِكُمْ»؛ با وجود قاعده اتلاف^(۱)، شرط قراردادی معنی ندارد و شرط خلاف شرع است.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان^(۲)

عبارت «کوپن رپنسه‌های بین‌المللی» مذکور در موارد متعدد این لایحه، مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی شناخته شد.

مرحله دوم

مصوبه اصلاحی مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۵/۶

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۵/۱۶

قرارداد پستی جهانی

بخش اول - قوانین مشترک قابل اجراء در سرویس پستی بین‌المللی

...

ماده ۱۱- تخلفات

...

۴-۱-۲- برگه بهادار پستی (کوپن رپنسه‌های) بین‌المللی.

...

ماده ۱۳-

...

۱. مَنْ أْتَلَفَ مَالَ الْغَيْرِ فَهُوَ لَهُ ضَامِنٌ.

۲. مندرج در نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۷۱۶۳ مورخ ۱۳۸۷/۳/۵ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

۲-۴- برگه بهادار پستی (کوین رپنسه‌های) بین‌المللی که در هر یک از کشورهای عضو قابل مبادله‌اند. با این وجود، فروش برگه بهادار پستی (کوین رپنسه‌های) بین‌المللی اختیاری است.

آیین‌نامه عمومی اتحادیه جهانی پست

ماده ۱۱۸- فرمهایی که توسط دفتر بین‌الملل تهیه می‌شود (ماده ۲۰ اساسنامه) دفتر بین‌الملل مسئول تهیه برگه بهادار پستی (کوین رپنسه‌های) بین‌المللی است و باید آنها را به قیمت تمام شده در اختیار ادارات پستی که آنها را تقاضا می‌کنند قرار دهد.

نظریه نهایی شورای نگهبان^(۱)

مصوبه مزبور، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه شماره ۲۷۲۶۷/۳۰/۸۷ مورخ ۱۳۸۷/۵/۱۶ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.